

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya.

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de las Tres-Creus, n.º 9
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell 2 rals al mes.
Fora 8 " trimestre.
Un número sol. 1 "
Anuncis á preus convencionals.

DOS PARAULAS

Pera poder tractar degudament y segons ho requereix sa transcendencia, de dos actes tan interessants com son la vetllada literaria al Ilm. Sr. Bisbe de Vich, Dr. D. Joseph Morgades, digníssim restaurador del Monastir catalá de Santa Maria de Ripoll, y la sessió inaugural del present curs en la important associació regionalista *Lliga de Catalunya*, hem disposat la publicació de una edició extraordinaria que s'ocupará exclusivament de la segona solemnitat, dedicant además á la primera la major part d' aquesta edició. Abdos números los rebrán al mateix temps los nostres abonats.

Aixís, no planyent sacrificis, corresponent *LO CATALANISTA* al constant favor del públich, cumplint á l' hora ab son desitj de que Sabadell quedi en son degut lloch secundant honrosament tots aquells actes que tendeixen al major bé de Catalunya.

Lo mellor premi al nostre zel ha de ser lo de alcansar que la nostra ciutat sigui de las primeras y mes decididas en associarse al nobilíssim mohiment regionalista inspirat no més en lo benestar del pays.

No sols es aquest lo mellor sinó l' «únich premi» que ambicioném.

SOLEMNITAT CATALANISTA

Be pot donarse lo nom de solemnitat á l' acte important que tingué lloch lo día 8 del present mes en lo magnífich Saló del Consistori de nostra casa de la Ciutat, en obsequi al Ilustre restaurador del Monastir de Santa María de Ripoll l' Ilm. Bisbe de Vich don Joseph Morgades y Gili. Y ab mes motiu pot batejarse de solemne aytal festa catalanista, tota vegada qu' ab ella se inaugura un Saló Consistorial de Catalunya y ab goig podém dir'ho, se inaugura ab nostre propia llengua, ab los recorts de temps millors pera nostre Pàtria, y ab lo desitj vehement reflectit en tots los rostres, de veurer altre cop gosar á un poble que s' ho mereix de sa perduda personalitat.

Per aixó nosaltres idólatras de nostra estimada Pàtria, al veurer congregat en l' imponent Saló del nostre Municipi, lo mes florit de la nostra societat, al veurer en la presidencia juntats en santa germanó á altas gerarquías de la Iglesia y Autoritats, la patriótica Associació *Centre Catalá* y á tantas distingidas personalitats de aquesta població, sentirem glatir lo cor d'esperansa, al contemplar que tantas y tan diverses corporacions y personalitats respongueren ab entussiasme al crit d' amor á la Pàtria, que ab ell inspirats los hi feu lo nostre *Centre Catalá* junt ab los demés organitzadors de tant memorable festa. Y doblement nos sentirem emocionats ja que nos prová una vegada mes que l' idea que tantas voluntats ajunta no pot deixar de triomfar.

*
**

La presidencia de la festa la ocupaba l' Ilustríssim Bisbe y Doctor don Joseph Morgades, junt ab l' Excm. President de nostre Corporació Municipal D. Joan Casanovas y Sallarés, l' eminent poeta y Mestre en *Gay Saber* Mosen Jaume Collell y altres digníssimas personalitats.

A un quart de deu en punt obrí la sessió l' Alcalde Sr. Casanovas ab un improvisat discurs manifestant que l' objecte de la vetllada era tributar un merescut obsequi al Ilustríssim Dr. Morgades que ab tan zel y amor á nostra terra á conseguit la brillant restauració del Monastir de Ripoll, fent vots perque sa patriótica empresa trobi dignes imitadors y sian prompte un fet també la restauració del de Poblet y Santas Creus y del de Sant Cugat del Vallés dignes de conservarse

per los recorts històrics que desperten. Digué després estar enorgullit d'haver correspost als desitjos del *Centre Català* cedint gustosament lo local en que 's trobaban, puig no li dolia inaugurar-lo ab una festa tan verament catalana, y que tendia á enaltir á una de las mes ilegítimas glòrias de Catalunya, finalisant ab un calurós saludo al insigne restaurador del Monastir de Ripoll y manifestant també que nostra industriosa ciutat se trobava honrada ab la presencia de tant digne patrici, á quí felicitá per sa gegantina empresa.

Seguidament s'aixecá lo Rnt. Pare Torras, de las Escuelas Pías, donant lectura de un ben pensat discurs que per la impossibilitat de reproduir-lo íntegro copiém los següents párrafos que bastarán pera donar á coneixer sa importancia.

.....
Aquest saló (1) senyors, santificat per las alabanzas de la inocencia y pels sacrificis dels fills de Calasanz, jamay deu esser profanat per cap sessió ó reunió en que 's tracte de deprimir los interesos de la Religió Catòlica, de la Patria, y de la Escola Pía: porque aquestas parets acostumadas ja á sentir las veus de la veritat y de la justicia, sembla que rebotarían las del error y de la injusticia. Per aixó may he experimentat cap tristesa desde 'l día en que 'ls Escolapis deixaren aquest local; porque 'ls dignes membres del Municipi que 'ns han substituït, han continuat fen-lo santuari de la veritat y justicia: y una alegría inmensa experimento are, al veurel benehit y santificat per un príncep de la Iglesia, que no solsament representa aquí 'l principi religiós, sino també la restauració de las glòrias de nostre terra, reedificant ab forsa atlèlita, ab un zel y abnegació de que no hi ha exemple, l' arch de triunfo que nostres antepassats, catalans de pura rassa, aixecaren en lo célebre monastir de Ripoll á honra de la Religió y de la patria.

Ah! qué hermosa se 'm representa la historia d'aquest edifici! En mitj de las pedras hi veig la argamassa amassada ba la suó y sacrificis de la població y escolapis; resecadas las parets ab lo calor de vostres tendres fills y deixebles nostres, enfortidas ab lo pes de la inocencia, purificadas ab las seuas pregarías, honradas ab un benehit acort en que se assegura el pervindre de la Escola Pía, adornadas per lo digne president y membres del Excelentísim Municipi que tan estima la nostra Corporació, benehidas y santificadas per un ilustre y digníssim Prelat de la Iglesia, al mateix temps que honradas ab la presencia dels homes que tan estiman á Deu y tan alt han aixecat lo pendó de las quatre barras, ab la entusiasta consigna de Catalunya y avant!

¿No veyeu aquí, senyors, la religió y la patria unidas en amorosa llassada que tan bé ha sapigut nuá la Escola Pía? No vehuen que hermós es l' escut que aquí resplandeix? Senyors, dispensaume que us ho digue, l' escut no está complert, hi falta encara per adornar una palma y un ram de llaurer: la palma la habeu de buscar en lo camp de la lluita per la prosperitat de Sabadell, y 'l ram de llaurer lo trovaréu en lo monastir de Ripoll posant una pedra en l' arch de friunfo de las glòrias catalanas.

Nostre estimat director don Anton de P. Capmany, llegí acte seguit

(1) L' edifici que avuy pertencix al Municipi era avans lo colègi dels PP. Escolapis.

un improvissat discurs alusiu á la festa que 's celebrava del qual transcribim los párrafos que segueixen pera esser los que mes sobresurtiren donadas sas tendencias catalanistas y l' esperit patri que 'ls informa.

.....
 "Estém celebrant en aquets moments al obsequiar com s'ho te ben merescut, al Il·lustríssim Sr. Bisbe de Vich y Dr. D, Joseph Morgades, un dels renaixements, que encare qu'en apariencia afecti no mes á un monument artístich, no deixa de ser per aixó una indiscutible representació alegórica de la Pàtria Catalana.."

"Me refereixo com ja haureu suposat, á la restauració del antich Monastir de Santa Maria de Ripoll; floró de nostras grandesas y sagrada sepultura de tants héroes catalans. Donchs bé: vullga Deu que en l'avenir puga ser altra volta pera Catalunya lo que fou en mes ditxosos temps, lloch sagrat y veneradíssim ahont los bons y valents catalans del present y del pervindre pugan fer honrosa companyia á las ja fredas encar que may olvidadas cendras dels nostres immortals Comptes y Reys.."

"¡Oh, aquest desitj de tal manera m'omple 'l cervell y 'l cor, que al trobarme avuy en aquest Saló d'un Consistori catalá poguent usar sense trabas de cap mena, lliurement, la nostra propia llengua, pera enaltir y rendir humil tribut á la famosa Covadonga Catalana, sento aixamplarsem lo pit, y fantasiejant me sembla ovirar en mitj de confosas sombras, un esplendorós arch de Sant Martí, que arrela sos dos extrems, l'un en lo Monastir de Ripoll y en aquest mateix Saló l'altre, sobre la venerable testa de son patriota restaurador lo generós Bisbe de la Seu Vigatana. Y aixís ho imagino, senyors, perque si bé en las tombas de la Basilica de Ripoll ni descansan las cendras de nostres gloriosos antepassats, en cambi sos esprits precisament han de trobarse avuy al costat nostre pera multiplicar l'entussiasme y l'amor ab que devém rescatar la *casa payral* qu'ells *honraren defentsant-la fins á morir..*"

.....
 "Réstam tant sols manifestar la grata impressió qu'hem causa 'l veurer inaugurar aquest espléndit Saló ab una festa tan genuinament catalana lo qual es prova clara y evident de que l'esperit patri reviu per tot arreu.."

"Y mes ha de reviurer encare sens cap dupte un cop portada á cab la grandiosa restauració del monument pátri, que ab tan zel ha conseguit la incansable activitat del bon catalá Ilustríssim Bisbe Sr. Morgades.."

"Reedifiquéu, donchs, la CASA, que es sens dupte un dels principis mes fonamentals de la familia, y una volta termenada, tindrém sempre en ella un sagrat recó pera tributar un anyoradís recort á lo que fou grant nostra volguda Pàtria, y alimentar al mateix temps una falaguera esperansa de véuerla altre vegada com en las mellors épocas de sa Historia.."

A continuació nostre apreciable amich don Manel Ribot y Serra llegí sa preciosa poesia premiada en lo darrer Certamen de Girona *Lo Monastir de Ripoll* que li valgué entussiasmas aplaudiments y als quals ajuntém los nostres, puig es una de sas millors produccions literarias.

Lo Rnt. pare Calonge doná lectura á sa bonica poesia *Salve á Nos-*

tra Senyora de Ripoll, en la que com en totes las sevas obras campeja la fé del creyent y l' amor que sent per nostra estimada Catalunya.

Novament s' aixecá lo senyor Ribot y ab l' admirable modo de recitar que 'l distingueix, doná lectura á la magnífica poesia de Francesch Matheu, titulada *Festa* y premiada ab l' *Englantina* en los Jochs Florals de enguany, que no cal dir fou coronada ab estrepitosas salvas d' aplausos.

També fou aplaudit per la escullida concurrencia, lo preciós sonet de don Joaquim Riera y Bertrán: *A la Restauració de Ripoll*, llegit ab propia entonació per lo Rnt. pare Calonge.

Finalisá la part poética de la festa l' eminent Mestre en Gay Saber é inspiradíssim poeta catalanista Mossen Jaume Collell, llegint sa valenta y patriótica poesia *Sagramental*, premiada també en los Jochs Florals, la qual com no podía menos y com va lograr lo memorable jorn en que fou coneguda, arrebatá la concurrencia, qui ab sos entusiastas aplaudiments y calurosa ovació tributada á son autor s' adhería incondicionalment á las justas reivindicacions que en ella 's demanan.

Fondament conmogut, s' aixecá l' Ilm. Sr. Bisbe de Vich, Doctor Morgades que ab eloqüentíssimas frasses dirigí un carinyós saludo á tots los allí reunits y un expresiu vot de gracias als organizadors de aquella memorable festa catalana, de la qual digué que no perque hagués sigut improvisada haurá deixat de tenir verdadera importancia pera la causa de nostra Pátria. Digué que 's felicitava de haver visitat nostra industrial ciutat, á la qual calificá de monument del treball y de la industria catalana, qual visita junt ab l' expressió de afecte demostrada en aquets moments, ne guardaré agradabíllissims recorts enllasats ab lo mes gran afecte.

S' ocupá extensament de la restauració del Monastir de Ripoll, casa payra² dels catalans, agraphint de cor las calurosas felicitacions que se li han dirigit ab tal motiu y afegí que no era exclusivament seua la gloria de la patriótica restauració, ja que aquesta era patrimoni de la terra catalana, tota vegada que 's deuría al sant amor patri de tots los bons fills de Catalunya. Y aixís deu ser, continuá, ja que 'l cenobi de Ripoll va esser fundat pel primer compte á Barcelona, fundador al mateix temps de nostra antigua nacionalitat y just

era que ja qu' avuy sentim glatir lo cor al recort d' aquells temps venturosos, comensém per honrar la memoria dels antichs héroes catalans, restaurant los sagrats monuments qu' ells nos llegaren.

Arrant d' aquesta restauració, digué, no hi ha cap dupte que 's conseguirá com ha dit molt be lo senyor Casanovas, la de 'ls altres monuments, dignes també de recordansa, com son de Poblet y Santas Creus, y Sant Cugat del Vallés y ab aytals restauracions comensarém també la de nostra estimada Catalunya que com ha dit algú de 'ls que m' ha precedit en l' us de la paraula, es un poble que s' ho mereix de sobras y digne per lo tant de treballar ab totas sas forsas pera conseguirho.

Acabá lo Dr. Morgades sa eloqüent peroració fents vot pera la prosperitat de la industria que dona vida á nostra estimada Sabadell y pera que aquesta 's vegi degudament premiada per sos esforços en be dels interessos de nostra estimada terra.

Termená tant interessant vetllada á un quart d' onze en punt deixant satisfeta per complert á la escullida y nombrosa concurrencia qu' omplenava lo magnífich saló de nostre Consistori.

Tots los treballs llegits aixís com 'ls discursos pronunciats en la festa, foren calurosament aplaudits per la concurrencia, la major part dels quals los trobarán nostres llegidors en lo lloch corresponent d' aquest número, deixant d' ferho ab las poesías *Sagramental*, *Festa y Restauració de Ripoll*, per haverho fet ja en altres números de LO CATALANISTA.

Com veurán nostres llegidors, en la esmentada festa regná lo mes fervent entusiasme y 'l mes pur amor de patria, de lo qual 'ns felicitem tota vegada qu' aixó de contribuir á la prompte realisació de nostres ideals.

Festas com aquestas son las que plauhen als corts verament catalans y á tots quants s' interessan pel pervindre de Catalunya, ja que en ellas no hi caben sentiments mesquins ni passions rastreras y si sols lo desitj de veurer á la Pátria en lo mes alt grau de son esplendor avuy tant esmortuit gracias á la malehida política que tot ho corseca.

Rebi donchs lo *Centre Catalá* y demás organisadors de la festa catalanista nostra mes coral enhorabona.

LO MONASTIR DE RIPOLL

Al Exm. Sr. Bisbe de Vich, DR. D. JOSEPH MORGADES Y GILI

Un jorn lo Comte En Jofre, tornant d' aquella gesta
qu' al crit de Deu y Patria feu gegants,
bastí tos murs gloriosos, sagell de reconquesta,
urna de fé sagrada,
símbol patrial dels pobles catalans.

A l' ombra de tes voltes cercá 'l derrer estatje
per cridarli á la patria desd' aquí:
—Lo temple que 'm soplujá serà ta vera imatge;
es ta fé de baptisme;
ell ton óbit serà; vetlla 'l per mí.—

Sa véu fou ben sentida. Les gèneres passaren
nodrides per la fé y 'l patri amor;
com rius qu' á la mar corren, joyoses destriaren
sos richs tresors aurífers
per deixar en tos murs sos granets d' or.

Un jorn l' Abat Oliva la dolsa véu sentía
ressonar en son cor ben á pleret,
y de la humil poncella qu' En Jofre plantá un día
ne feu la flor espléndida,
gloria y orgull dels fills de San Benet.

Y tal com fa la rosa, que tomba sa brancada
per mostrar sa hermosura y bell color,
mostrares ta superba simbólica portada
qu' ab mistich entussiasme
brodá l' imaginayre plé d' ardor.

Poema inmens de pedra ¿qual forsa sobirana
escrigué aquestes planes tan brillants?
si los carréus granítichs no n' eran cera blana
qu' al bés del sol s' esponja,
prou los tremps dels cisells eran diamants.

Joyell del art románich, ta bella fesomía
encisava los ulls ab ver amor;
enfrent de ta grandesa l' ardenta fantasía
al cel se trasportava;
tos recorts somovian tot lo cor.

Ta mole s' enlayrava gentil y magestuosa
coronada d' altíssims campanars;
richs códichs enjoyavan ta llibrería hermosa;
los Comtes Reys dormían
devall les voltes de tos set altars.

Espill de ta grandesa, la Patria Catalana
floria á l' hombra de ses lleys y furs;
de mars y terres era regina y sobirana

é independent y lliure
s' enlayrava potentia com tos murs.

Com dues flors gemades que per la fé nodrides
trauhen ufana en un mateix reboll,
aixís lo món va veure florí y granar unides
la Patria Catalana
y la noble Abadía de Ripoll.

¿Quan fou, august Cenovi, que 'l primer roch cruixía
cayent y esclavissantse de tos murs?
¿Quan fou que 't somogueres? No ho sé, y ho juraría...
Quan Feliph quint somniava
robá 'l tresor de nostres lleys y furs.

Veyent al rey sacrílech trencar la fé jurada
tos macissos deguérense esquarterar;
aprés á cada empenta, á cada punyalada
qu' han dat á Catalunya
un nou llens de tos murs se va esberlar.

Un jorn esclatá ab forsa la mes innoble guerra,
la guerra de germans contra germans;
lluytaren com á feres omplint de sanch la terra;
¡la mare Catalunya
s' ofegava en la sanch dels catalans!

Com ella tu reberes les més crudels ferides
¡com nó, si de la patria eras lo cor!
La teya del incendi deixá tes flors marcides;
les flames t' abrusaren
tenyint tos murs ab sa infernal rojor.

Caygueren tos macissos esbadellant arcades
entre núvols de fum negre y espés;
dels Comtes Reys les cendres al vent foren llensades...
¡tos fills no respectaren
lo qu' al any vuyt va respectá 'l francés.

¿Qué fou de ta grandesa? Entorn de tes despulles
murs ennegrits vetllavan ab amor;
l' oreig més suau los feya tremolejar com fulles;
sols deya ta Portada:
—Resta l' esqueix per' replantar la flor.—

Mos ulls negantse en llágrimes t' han vist á punt de caure;
tos claustres y tos murs mitj esberlats,
ensá una clau de volta, un arch enllá aná á raure,
y en escampall per terra
abachs, dovelas, capitells trencats.

Un munt de negres runes cobertes d' herba y molsa
de ton passat gloriós donavan fé;
llavors mos ulls girava cercant ma patria dolsa,
¡oh mare Catalunya!
y en munt de runes la vejí també.

Sabadell, 1888.

¡MONTSERRAT!

A vostre palau, Maria,
pují, lo cor plé de goig,
d'esperansa falaguera,
d'ensomnis d'un altre mon.

Veyent de lluny eixas rocas
qu'en desordre grandíós
se desplegan, com las runas
de Babel, diguí molts cops:
¿quan pujaré, Mare mia
Senyora de mon amor
á besar vostras mans bellas
enmorenidas pe'l sol
á ohir de la escolania
lo Virolay amorós,
á sentir la Salve santa
que porta bálsam al cor?
Moreneta de la serra,
¿quan volaré á ton redós?

Jo us veyia rocas altivas
inmovils en l'horitzó
com fantasmas llunyadanas,
com núvols d'etern repós
com las portas de la glória
obertas per sant favor;
un gran desitj me punyia
de pujar á vostre front
per veure tota una patria
dalt d'aquells singles pregons
y'l cel inmens que blaveja
arranat ab ells... ¡oh goig,
com hi anirian mos somnis,
com esbart de papallons!

Jo pují la serralada
mogut per un dols amor,
jo volí per tas alturas
ab un vol fantasiós,
lo fort batech de las alas
lo sentía dins mon cor,
semblava lo vol del ánima
vers al tálam del Espós...
¡que'n somihí de venturas
ben llunyanas d'aquest mon!...
mes quan ensomnis de gloria
m'acostavan al Senyor,
á un derruit hermitatje
girava mos ulls, plorós.

Y 't vegí, Verge, en lo Temple
voltade de tos devots,
los cirials y las llantias
donavan trista claror,
boyras d'encens s'apinyavan
á Tú, que ab esguart hermós,
serena y encisadora,
brillavas en la foscó.
Los monjos y escolania
cantavan la *Salve*, á chor:
Y jo-Salve-també't deya
Regina dels pecadors,
Mare de misericordia,
vida, esperansa, dolsor...

Maria, Verge Maria
Mare del amor hermós,
de las flors d'aquerta terra
l'aroma no'm cova prou;
jo't olorí, flor eterna
del jardí del Creador,
y des llavoras, sospiro
per olorarte mil cops.
Las rocas de ta montanya
'par que dibuixan ton nom,
mon desitx també'l dibuixa
d'aquets llums en la foscó;
¿quan pujaré á refilarlo
ab ton seráfich estol?

Adeu, Mare, com las boyras
que't vetllan per la tardor,
avuy infernal fumera
vol cobrir ton rostre hermós,
mes las boyras ja s'allunyan
fosas pel sol del amor:
Adeu, gentil moreneta,
devant teu y de genolls,
jo't prego que may me deixis,
guarda, guarda lo meu cor,
lo meu cor que tan t'estima
la joventut sent aprop,
la mar del mon ja s'acosta
y m'esglaya sa maror.

De vostre palau, Maria,
baixí, lo cor plé de goig,
d'esperansa falaguera,
d'ensomnis d'un altre mon.

PATRIA

De llevant fins á ponent
no s'ha vist mes ardiment
que 'l de ma terra:
Jamay cap, ni un de sos fills
ha temut los greus perills
en pau ni en guerra.

Lo mateix pren 'l trabuch
qu' enamora 'l cor peruch
de tendre nina:
Y 'n la feyna ; tant se vall
cada cop de sa destrál
tomba una alzina.

Quan feu guerra á lo francés,
ab lo foch de Pátria encés,
vá esmussá l' eyna;
y al finir ¡me valga Deu!
deya encar per tot arreu
—No es pas gran feyna.—

Ja de nins pujan sapats,
rebassuts y ben plantats
ab l' honra ferma;
Y 'l terror fent profitós,
per vessar la sanch del cos
no hi troban terme.

Si algun lladre vol robar
la masía ó bé la llar,
ja l' arma empunya;
Y al tocar á somatent,
los veureu com llamps, batent
per Catalunya.

Quan agafa lo trabuch,
no 'l veureu jamay feixuch,
vivesa ostenta;
Que fins l'avi boy frissant,
de l'ascó 'ls hi crida, javant,
rassa valenta!

Quan la Pátria está 'n flagell,
ja 'ls veureu ab gran tropell
per defensarla;
Que portant la sanch de braus
tot rompent lo jou d' esclaus
volén lliurla.

Si ab los moresch s'ha batut
no ha quedat jamay vensut
tampoch enrera;
Que sempre en combat capdalt

ha sabut portar ben alt
nostra bandera.

Bandera dels pals de sang
qu'ha de rentar l'esboranch
fet en mal hora
¡Ay d'aquells que 'ls heu ferit!
¡ay! del jorn qu'esclati'l crit
de Vía-fora.

ANTON DE P. CAPMANY.

SECCIÓ POLÍTICA

Los estudiants de Barcelona pera personificar en algú la censura á 'n Cánovas, han xiulat al senyor Durán y Bas.

Considerantlo com á sa genuina representació.

Y si 's descuyda l'apedregan y 'l bastonejan.

Sempre com á *imatje* de son *ilustre gefe*.

Aixó apart de condempnar en absolut y de la manera mes categórica la organisació dels partits madrilenys, los ridiculisa del tot.

Perque, quan menos, recorda 'l graciosíssim cas d'aquell totxo alcalde que havent rebut una bofetada en un acte oficial, no la sentí per sa persona.

Sino pel rey Ferran VII á qui *representava*.

Conseqüent ab tal idea comparegué rublert d'indignació devant del rey, á qui comunicá l'afront de que S. M. havia sigut objecte.

Y Ferrán VII, esclatant en una gran riallada, digué ab la major sombra que 's pot imaginar, referintse á las gallas de son *representant*:

Ahí me las den todas.

La frasse ha quedat.

..

Vetaqui lo que está exposat á sentirse 'l senyor Durán y Bas, després d'haver sigut escandalisat com á *representant* del senyor Cánovas:

—*Ahí me las den todas.*

..

Es lo que mes deu apenar al ilustre jurisconsult catalá.

Al menos lo xiullessen per un acte seu.

Pero pels erros de un altre...

Es la major irrisió possible pera l'home intel·ligent y que te criteri propi.

Cosa que certament no li falta al senyor Durán y Bas.

L'ilustre saltimbanqui polítich D. Francisco Romero Robledo, ha parlat també á sos correligionaris barcelonins ó mes ben dit espanyols; puig per por de fer un ridícol han vingut á Catalunya casi tots los romeristas de Espanya.

Y aixís al mateix temps han contribuït en lo que poden á la Eposició Universal de Barcelona.

Exposant todas las caras reformistas que hi ha en Espanya, que no deixa de ser una curiositat.

La exposició de la candidés personificada.

..

Com era de suposar tratantse de la célebre personalitat reformista, ha fet declaracions que haurien de satisfer á tothom.

Pero ha tingut la pena de no enganyar á ningú.

Es á dir, de que ningú cregués en las sevas *bonas intencions*.

Y cuydado que lo que es de *bonas intencions* no n' hi faltan al senyor Romero Robledo.

Llástima que l' infern n' estiga empedrat de bonas intencions que sino 'l senyor Romero podria donar bons empleos als seus idolatras correligionaris.

Y aixis potser no mourian fressa.

Puig ja es sabut que si certa gent *emplean* lo seu temps en la politica es sols per veurer si 'ls *emplean*.

Lo senyor Nunyez de Arce ha visitat al jefe dels conservadors pera protestar dels insults y violencias rebudas per aquest al arribar á Madrit.

Vaja 's veu que 'l senyor Nuñez de Arce comensa á ser un altre home.

Quan s' ha adonat de que no es prudent insultar y propasarse ab un home que cap y á la fi te defensa, també compendrà que encara es menos prudent y mes indigne insultar á un poble com Catalunya que tan be ha fet á certs politichs madrilenys.

Sols li falta donchs protestar contra l' insultador dels catalans, contra del mateix Nunyez de Arce.

Apa, home, un esforços.

Recordis d' aquells versos del Tenorio:

*Un acto de contrición
da á un alma la salvación.*

El Imparcial troba escassa la subvenció de 500,000 pesetas que 'l Govern dona pera concórrer á la Exposició Universal de París.

Y en lo seu temps anava en contra del *anticipo* de 2.000,000 de pesetas pera la de Barcelona.

De aquets periódichs se 'n diuhen avuy día sensats y patriótics.

Veritat es que 'ls polítichs madrilenys ne diuhen patriotisme de protegir al estranger.

Y lo de Espanya que 's rebenti.

NOVAS

Com podrán veurer nostres suscriptors, junt ab aquest número ne repartim un altre de extraordinari de vuyt págines.

Avuy á dos quart de duas de la tarde será obsequiat á Barcelona ab un espléndit dinar en lo Parch de la Montanya, lo President de la *Lliga de Catalunya*, don Lluís Domenech y Montaner, en celebració del patriótic *Discurs* ab que inaugurarà 'l curs académich de aquella Associació.

Segons se 'ns diu serán moltes y mol significadas las pesonas que contribuheixen á dit obsequi que tindrà un caracter de espontaneitat y franquesa verament catalans.

Hí assistirém.

Ab motiu de las manifestacions estudiantils anti-canovistas que ara s' han posat de moda, Barcelona ha presentat alguns días lo deplorable aspecte de una ciutat poch digna de celebrar Exposicions Universals.

Es llástima, perque en Cánovas, en Sagasta, y en Castelar y tots los demás companys de comedia no valen la pena de que Barcelona perdi ni un sol día sa cultura habitual y son respecte á uns forasters que ha invitat á sa casa pera presenciar altra mena de espectacles.

En mitj del desordre ocasionat per ditas manifestacions s' han hagut de lamentar actes tan repulsius com lo de xiular, increpar y fins agredir al digníssim advocat y catedràtich, don Manel Durán y Bas, per la sola circumstancia de representar á 'n Cánovas en Barcelona.

Ho lamentém de veras.

Pero, si val á dirho, la servil organisació dels partits polítichs espanyols ne té la culpa de tan estpúida teoria que, per medi de las *adhesions incondicionals*, fá tots los conservadors *responsables conscients* dels desacerts de son orgullós *gefe*.

¡Quant no guanyaria 'l bon nom y 'l crèdit indiscutible del senyor Durán y Bas retirantse d' una vegada del partit en que milita, tan fundadament desacreditat com tots los altres que li fan la competencia!

De segur que allavors no 's veurian atropellat per los mateixos que 'l reverencian y l' admiran com á catalá de cor (encara que equivocat) y com á eminent jurisconsult.

A lashoras, tot xiulant á un home tan fatal com lo senyor Cánovas, podriam sos compatricis ferli al senyor Durán una calurosa ovació.

Ara aquesta podria ser ab rahó mal interpretada.

Lo passat dilluns al matí se verificá á Barcelona l' enterro del que fou en vida nostre particular amich lo distinguit soci de la fábrica que funciona en nostra ciutat baix la rahó social de Cuadras, Feliu y C.^a, Don Manuel Feliu. (E. P. D.)

L' acte fou verament commovedor, portaban 'l feretre los operaris de la esmentada fábrica, desitjosos de rendir l' últim tribut ab que fou son apreciablessim principal. Demunt la caixa hi anava una gran corona de flors naturals que hi colocá una Comissió del Institut del Foment del Treball Nacional del que havia sigut 'l finat digníssim President.

Un nombrós seguiment acompanyá 'l cadavre fins al cementiri nou, figurantli una numerosa representació dels mes distingits fabricants d' aquesta localitat.

Nosaltres envihem nostre mes sentit pésam á la familia del que havia sigut en vida un dels mes esforsats defensors de la causa del treball.

Tenim entés que en la "Lliga de Catalunya,, de Barcelona van á donarse algunas conferencias encaminadas á analizar los discursos pronunciats en aquella capital per los personatjes polítichs que nos han visitat, treballán per compte propi, ab l' excusa de la Exposició Universal.

Nos plau la idea, y esperán ab ánsia lo día en que 's dongui comers á aquesta série de importants conferencias.

Nostre estimat amich y compatrici lo llorejat poeta D. Manuel Ribot y Serra, está preparán pera donar al públich un nou tomo de sas inspiradas poesías ab lo titol de *Brots*

de roure. Aquestes serán patrióticas y en sa major part premiadas en varis Certamens literaris.

Ho celebrém y desitjém véurer aviat aquest nou aplech de poesias del Sr. Ribot qu' ha de venir á reforsar la Biblioteca Catalana.

S' ha constituït en Teyá una agrupació Catalanista conforme en un tot al misatge entregat per la "Lliga de Catalunya," á la Reyna Regent.

Avant y fora.

Lo passat dijous se celebraran en l' Iglesia del Pí de Barcelona, los funerals en sufragi de l' ànima del malaguanyat fabricant D. Manel Feliu y Coma.

De las moltas simpatías que s' havia guanyat en vida lo bondados character del finat, ne fou bona prova lo crescut número de sos amichs y coneguts que assistiren á dit acte religiós.

Segueix en gran escala la emigració de treballadors á Orán y Alger.

En tots los vapors que de Alicant surten ab direcció als citats ports de las possessions francesas, embarcan centenars d' obrers ab sas familias en busca d' ocupació pera atendre á la seva subsistencia.

L' Ajuntament de Málaga ha pres tretze bitllets de la Exposició y altres vint lo cónsul d' Espanya en Lisboa.

L' Ajuntament y la Diputació provincial de Guadalajara han fet també demanda de bitllets.

Avuy se posará en escena en lo teatro dels Camps de Recreo'l popular drama en tres actes: *Lanuza ó El Mártir de la libertad* y la comedia valenciana, en un acte *Cheroni y Riteta*.

En lo teatro Principal se posará *El poeta de la guardilla*, la comedia valenciana en dos actes: *Una sogra de castañoia* y estreno de la pessa en un acte: *En l' Exposició de Barcelona*.

Durant lo mes d' Octubre prop passat s' han prestat en lo Socorro Sanitari los següents serveys:

Assistir á un home afectat d' una feridura.

Extraure á una noya una agulla de ganchet de la cara palmar de la má dreta.

Curar á una noya una ferida contusa del dit mitj de la má esquerra.

Assistir á una dona atacada de tremolors produhits per un enfriament.

Al mateix temps, varen ferse set visitas dintre y quinze fora del Establiment.

Decididament lo día 9 del mes entrant tindrà lloch la clausura de la Exposició Universal de Barcelona.

Ab tal motiu vegis quins festeigs se farán:

Día 7.—A las nou de la nit, solemne cerimonia de la colocació dels retratos de don Manel Milá y Fontanals y S. Ramón de Penyafort en la galeria de catalans ilustres.

Día 8.—Alborada per la banda municipal, músicas de la guarnició y societats corals.

A las deu del matí 's celebrarà en lo Palau de Bellas Arts lo gran festival infantil al qual concorrerán totas las escolas municipals ab estandarts.

A las tres de la tarde concert extraordinari per la banda municipal.

Las societats corals premiadas en lo concurs cantarán lo coro de Cuspinera *Los Bregadors* y algunas altras composicions.

A las sis, Font Mágica é Iluminació extraordinaria del hemicicle y plassa d' Armas y disparo de un gros castell de fochs artificials.

A las set y mitja, banquet ofert pel Comissari régi á totas las entitats de la Exposició. Iluminacions generals en la Exposició y en tota la ciutat.

Día 9.—Alborada.

A las deu del matí solemne *Te-Deum* en la Catedral Bassílica.

A las dos de la tarde professó cívica en la que hi estarán representadas totas las nacions que han concorregut al Certámen. Sortirá de Casa la ciutat, dirigintse pels carrers de Fernando, Ramblas y Ronda de Sant Pere al Palau de Bellas Arts, en qual gran Saló tindrà lloch la sessió de clausura, pronunciant un discurs lo senyor Rius y Taulet.

Acabat l' acte 's dirigirá la comitiva al hemicicle del Palau de la Industria, alont devant de la nau central lo Comissari régi, senyor Girona, farà la cerimonia de clausura, de quina se n' aixecará acta.

S' il·luminarán ab grants llums de bengala las Torres del Palau de la Industria y un nutrit cor, acompanyat per orquesta y la banda municipal, executarà l' *Himne á la Exposició* del mestre Rodoreda.

Inmediatament se cremará un castell de fochs artificials pels quatre pirotécnicos que han alternat en las festas de la Exposició.

Iluminació en tota la ciutat.

A las deu de la nit hi haurá recepció á la Casa la ciutat en obsequi del Consell general de la Exposició y serenata y concert en la Plassa de S. Jaume.

No cal dir que ab tanta abundancia de festeigs, Barcelona sobreixirá de forasters en los días 7, 8 y 9 del vinent Desembre, tancantse aixís de una manera indigna lo gloriós Certámen del Treball que tan ben sentat deixa 'l nom de Catalunya.

ANUNCI OFICIAL

CAIXA DE ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat fins aquesta fetxa 3.347 pessetas procedentas de 278 impositacions—essent 10 lo número de nous imponents.

S' han tornat 417 pessetas 00 céntims á demanda de 6 interessats.

Sabadell 11 de Novembre de 1888.—Lo Director accidental, J. Salas Corominas.

SECCIÓ DE ANUNCIS

S' COMPRAN

tota clase de retalls de paper, cartulina y cartró á 8 rals quintá.—'Ls gastos de recollirlo y portarlo van á cárrech del comprador.

Dirijirse á J. Comas Faura, Capmany, 18, teléfono 46. Sabadell.